

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

Hoe was het concert?

Laat ons weten wat je ervan vond & maak kans op deze exclusieve **Apple Beats**-hoofdtelefoon.

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | classic.nl

Scan de QR of ga naar
www.classic.nl/acties

Vrijdag 29 augustus 2025

Grote Zaal 20.00 uur

Nederlands Kamerorkest
Pablo Hernán Benedí, viool/leiding
Floris Kortie, presentatie

Ludwig van Beethoven 1770-1827

Symfonie nr. 6 in F, op. 68 'Pastorale' (1802-08)

Allegro ma non troppo: Ontwaken van vrolijke gevoelens bij aankomst op het land

Andante molto mosso: Scène bij de beek

Allegro: Vrolijk samenzijn van de landmensen

Allegro: Onweer en storm

Allegretto: Herderslied - vreugde en dankbare gevoelens na de storm

Ook klinken delen of fragmenten uit:

Ludwig van Beethoven - Symfonie nr. 5 in c (deel 1: *Allegro con brio*)

Justin Heinrich Knecht 1752-1817 - Le portrait musical de la nature, ou Grande sinfonie

Jean-Philippe Rameau 1683-1764 - Orage uit 'Platée'

Antonio Vivaldi 1678-1741 - De storm uit 'De vier jaargetijden'

TOELICHTING

Wie aan componist Ludwig van Beethoven denkt, ziet ongetemde haren, zware wenkbrauwen en priemende ogen voor zich. Een gekweld maar tegelijk onverzettelijk kunstenaar – dat is sinds de negentiende eeuw het dominante beeld. Een beeltenis die ook goed past bij zijn indringende muziek, zoals dat iconische pam-pam-pam-PAM uit het eerste deel van zijn *Vijfde symfonie*.

Vanavond zien we echter ook een volstrekt andere kant van Beethoven. Want tegelijk met die *Vijfde* ontstond zijn *Zesde symfonie*, die haast geen groter contrast kon vormen. Zo pompeus en triomfantelijk als die *Vijfde* is, zo vredig en idyllisch klinkt die *Zesde*. De bijnaam ‘Pastorale’ komt van de componist zelf en onderstreept het landelijke, herderlijke karakter. Beethoven kon uit eigen ervaring putten, want hij deed niets liever dan lange wandelingen maken in de omgeving van Wenen. Dat werd alleen maar sterker toen hij rond zijn dertigste doof begon te worden – iets wat hij angstvallig verborgen probeerde te houden: ‘Hoe kan ik uitkomen voor de gebrekkige werking van een zintuig dat bij mij zoveel beter zou moeten zijn dan bij een ander?’ Buiten in het groen, waar hij niet met andere mensen werd geconfronteerd, kon hij ontsnappen aan zijn gehoorproblemen en voelde hij zich intens gelukkig. ‘Niemand houdt zoveel van de natuur als ik.’

Landloper

Zijn wandellust heeft hem ook eens in de problemen gebracht. Doordat hij weinig maalde om uiterlijke verzorging – volgens tijdgenoten liep hij er vaak wat slonzig bij – is hij op een van zijn langere wandelingen door agenten aangezien voor een landloper. ‘Maar

ik ben Beethoven’, bleef hij volhouden, iets wat die agenten vanwege zijn voorkomen weigerden te geloven. Hij werd vastgezet en pas na identificatie door een bevriende violist weer vrijgelaten.

Ode aan de natuur

Beethovens ode aan de natuur bestaat uit vijf delen, waarvan de laatste drie zonder onderbreking gespeeld dienen te worden. Daar zit ook het dramatisch hoogtepunt: een angstaanjagende storm met donder en bliksem, waarmee Beethoven flink uitpakte, net als zijn illustere voorgangers, zoals Antonio Vivaldi in *De vier jaargetijden* of Jean-Philippe Rameau in zijn opera *Platée*. Maar de belangrijkste inspiratiebron was waarschijnlijk de Duitse componist Justin Heinrich Knecht, die 23 jaar vóór Beethoven al een symfonie schreef met de titel *Le portrait musical de la nature* en zich van dezelfde ingrediënten bediende: beekjes, vogels, vrolijke herders en natuurlijk een oorverdovende storm. De oer-Pastorale, zou je kunnen zeggen.

Gevoel

Beethoven ging een stap verder. Met zijn muzikale portret wilde hij niet alleen de natuur verklanken, maar vooral het gevoel dat die natuur kan oproepen. Als in het laatste deel de lucht weer opklaart na de storm, overheersen vreugde en dankbaarheid. Of zoals hij het zelf in zijn dagboek noteerde: ‘Almachtige! Ik ben zielsgelukkig. Elke boom spreekt tot mij, o God, wat een heerlijkheid!’

Floris Kortie

BIOGRAFIE

Het **Nederlands Kamerorkest** is met 25 tot 45 musici een klein en intiem orkest met een grote reputatie. Hoofdpodium van het orkest is Het Concertgebouw, naast Nationale Opera & Ballet, waarvan het de vaste partner is. Al sinds 1955 staat het Nederland Kamerorkest bekend om zijn zinderend en meeslepend samenspel. Vooral de dynamiek tussen de orkestleden is bijzonder. Het orkest wordt vanavond aangevoerd door de Spaanse violist **Pablo Hernán Benedí**. Hij studeerde in Londen aan de Guildhall School of Music and Drama, een van de beste conservatoria ter wereld. Sindsdien speelt hij door heel Europa en ook daarbuiten – als solist, in kamermuziekensembles en als concertmeester bij orkesten als het London Philharmonic Orchestra en het English Chamber Orchestra. En in al die hoedanigheden speelt hij graag en vaak muziek van Beethoven: de strijkkwartetten, de pianotrio’s en natuurlijk de symfonieën. Vorig seizoen werkte hij voor het eerst samen met het Nederlands Kamerorkest en dat beviel zo goed dat hij direct werd teruggevraagd. Leuk detail: Pablo heeft les gehad van Gordan Nikolić, de muzikaal leider van het Nederlands Kamerorkest. Presentator en programmamaker **Floris Kortie** begon zijn muzikale loopbaan bij Entrée, de jongerenvereniging van Het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest. Via online platform 24classics en radiozender Classic FM kwam hij terecht bij de NTR, waar hij het zondagse tv-programma *Podium Klassiek* presenteert, de opvolger van *Podium Witteman*. Daarnaast maakt hij podcasts en theaterprogramma’s over kunst en cultuur.

SUMMARY

Our prevailing image of Ludwig van Beethoven is that of a tortured but uncompromising genius – appropriate for his tempestuous *Fifth Symphony*. But the remarkably gentle *Sixth Symphony*, the ‘Pastoral’, was composed around the same time. Beethoven loved nature, and his favourite pastime was taking long walks in the countryside around Vienna, especially once he began to go deaf at around age thirty, a secret he anxiously kept to himself. Out in nature, he found peace and inspiration, far from the social discomfort that his hearing loss was causing. The ‘Pastoral’ has five movements, with the thunder and lightning in the fourth movement as its dramatic high point. It resembles the thunderstorm in Antonio Vivaldi’s *Four Seasons* and the storm in Jean-Philippe Rameau’s opera *Platée*. Another likely source of inspiration was the German composer Justin Heinrich Knecht, who had already written a sort of proto-Pastoral with his *Le portrait musical de la nature*. But Beethoven went further than his predecessors, wanting to depict the actual feelings that nature evoked in him. As he noted in his diary ‘Lord Almighty! I am rapturous. Every tree is speaking to me, oh God, what bliss!’

Translation: Anne Hodgkinson

EN VERDER...

QNTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video’s, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later.
concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

vr 19/09

20.15 uur
Grote Zaal

Lorenzo Viotti en Kirill Gerstein in Beethovens Pianoconcert nr. 5

Van pianist Kirill Gerstein wordt gezegd dat hij de klassieke muziek levend houdt, dirigent Lorenzo Viotti is een ware publiekstrekker. Samen buigen ze zich over Beethovens *Vijfde pianoconcert*. Viotti dirigeert bovendien het Nederlands Philharmonisch in Brahms’ *Eerste symfonie*. Als opener klinkt de Nederlandse première van *Elysium* van Samy Moussa.

